

[Domov](#) > ... > [Vaše Pravice](#) > [Pravice Mladoletnikov V Sodnem Postopku](#) > [Latvia](#)

Pravice mladoletnikov v sodnem postopku

Vsebino zagotavlja
Latvija

Latvija

1. Pravna sposobnost otroka

V skladu z latvijskim pravom imajo osebe, ki so polnoletne, tj. stare 18 let, pravno sposobnost v civilnem postopku, zadeve v zvezi z mladoletniki pa na sodišče vložijo njihovi zakoniti zastopniki. Zakoniti zastopniki so najpogosteje otrokovi starši ali skrbnik.

V primerih, določenih z zakonom, lahko mladoletniki samostojno uveljavljajo svoje civilne procesne pravice. V takih primerih se lahko vključijo pravni zastopniki, da mladoletniku pomagajo v sodnem postopku. Opozoriti je treba, da imajo otroci pravico svobodno izražati svoja stališča ter v ta namen prejemati in pošiljati vse vrste informacij, prav tako pa imajo pravico biti zaslišani v vseh ukrepih ali postopkih, ki se nanašajo nanje. Če je otrok sposoben oblikovati mnenje, ga je treba upoštevati glede na otrokovo starost in zrelost.

2. Dostop do spremenjenih sodnih postopkov

Delo sodišč je organizirano tako, da se zadeve, ki vključujejo varstvo otrokovih pravic in koristi, obravnavajo kot nujne.

V zadevah, ki vplivajo na otroka, npr. v postopkih za razvezo zakonske zveze, ugotavljanje starševstva in podobno, zakon predvideva širok manevrski prostor za razkritje dokazov. Za razjasnitev otrokovih stališč in njihovo predložitev sodišču se običajno vključi pristojni občinski organ, torej sodišče za družinske zadeve, ki ga sestavljajo posebno usposobljeni strokovnjaki, ki v znanem okolju razjasnijo otrokova stališča.

3. Večdisciplinarni pristop

Varstvo pravic otroka se izvaja v sodelovanju z družino, osrednjimi in lokalnimi državnimi organi, javnimi organizacijami ter drugimi fizičnimi in pravnimi osebami.

V skladu z zakonom o varstvu pravic otroka sodelovanje med osrednjimi in lokalnimi državnimi organi v zadevah, ki se nanašajo na varstvo pravic otroka in pravic družine, ki spadajo v njihovo pristojnost, usklajuje ministrstvo za socialne zadeve.

Latvija ima poseben postopek (uredba kabineta št. 545 z dne 12. septembra 2017 o institucionalnem sodelovanju na področju varstva pravic otroka), ki ureja organizacijo sodelovanja med osrednjimi in lokalnimi državnimi organi ter nevladnimi organizacijami na tem področju. To je organizirano s pomočjo posvetovalnih skupin kolegijev, ustanovljenih v občinah, in sveta za sodelovanje na področju otrok. Skupine za sodelovanje med drugim obravnavajo posamezne primere, ki se nanašajo na morebitne kršitve pravic otroka v primerih, ko je potrebno hitro ukrepanje in sodelovanje med več institucijami in ko situacije ne more rešiti ena sama ustanova ali se je izkazalo, da je daljše časovno obdobje ni mogoče rešiti.

4. Usposabljanje strokovnjakov

V zakonodaji je določeno usposabljanje številnih strokovnjakov (sodnikov, tožilcev, odvetnikov, sodnih uradnikov in sodnih psihologov), ki ocenjujejo duševno stanje otroka, ter zapriseženih notarjev, policistov, ki delajo z otroki, itd., ki morajo pridobiti specialistično znanje na področju varstva pravic otroka. Ministrstvo za pravosodje organizira usposabljanje za sodnike na področju pravic otroka.

5. Otrokova korist

V skladu z zakonom o varstvu pravic otroka imajo pravice in koristi otroka prednost v vseh pravnih postopkih v zvezi z otrokom. V Latviji je treba pri vseh ukrepih, ki vključujejo otroke in jih izvajajo osrednje ali lokalne državne institucije, javne organizacije, druge fizične ali pravne osebe, sodišča in druge ustanove za izvrševanje zakonodaje, prednostno upoštevati pravice in koristi otroka.

Vse fizične in pravne osebe morajo varovati otrokovo korist pri vseh ukrepih in odločitvah, ki neposredno ali posredno vplivajo ali bi lahko vplivale na otroka. Pri določanju otrokove koristi bi moral biti cilj iskanje trajnostne rešitve razmer otroka, pri čemer je treba ustrezno upoštevati posebne razmere in merila, določena z zakonom.

6. Spremljanje in izvrševanje odločb v pravnih postopkih, ki vključujejo otroke

Takoj ko sodba, ki vpliva na pravice in koristi otroka, začne veljati ali bi morala biti izvršena takoj, vendar ni, lahko otrokov zakoniti zastopnik sodnemu uradniku predloži izvršilni naslov. Sodišče otroku osebno ne pošlje podrobnosti o sodbi. Predpostavlja se, da bodo starši ali skrbnik otroka v vlogi zakonitega zastopnika, ki deluje v otrokovo korist, razložili sodbo v skladu z otrokovo sposobnostjo razumevanja in sporočili potrebne informacije o napredku pri izvrševanju odločbe. Po potrebi za izvršitev odločb v zadevah, ki izhajajo iz pravic do varstva in vzgoje ter do stikov, sodni uradnik sodeluje s sodiščem za družinske zadeve ter izda navodila, da je treba zagotoviti informacije, potrebne za izvršitev, in sodelovati v izvršilnih postopkih.

7. Dostop do pravnih sredstev

V civilnih postopkih zadeve, v katerih so udeleženi mladoletniki, vodijo njihovi zakoniti zastopniki, ki so običajno starši ali skrbnik otroka. Kadar zakon mladoletnikom omogoča, da samostojno uveljavljajo svoje civilne procesne pravice, se v postopek vključijo tudi njihovi zakoniti zastopniki.

Določen je dodaten instrument zaščite za otroke, izpostavljene nasilju v družini. Kadar je nasilje ali prisilni nadzor usmerjen proti otroku, lahko zahtevo za zaščito v otrokovo korist poleg enega od otrokovih staršev ali skrbnika vložijo tudi sodišče za družinske zadeve ali državni tožilec. To pomeni, da lahko, če zakoniti zastopnik otroka iz kakršnega koli razloga ne ukrepa, da bi zaščitil pravice otroka, zahtevo pri sodišču vložijo eden od zgoraj navedenih pristojnih organov. Opozoriti je treba, da se lahko zaščita pred nasiljem zahteva v kateri koli fazi civilnega postopka, tudi pred vložitvijo tožbe.

8. Postopek posvojitve, vključno z mednarodno posvojitvijo

V Latviji se lahko otroci, ki so mladoletni, posvojijo, če je to v njihovo korist. Pravna podlaga za posvojitvev je določena v civilnem pravu. Postopek posvojitve je določen z uredbo kabineta. Posvojitvev odobri sodišče. Otrok se lahko posvoji, če je bil pred odobritvijo posvojitve v varstvu in pod zaščito posvojitelja, institucija za skrbništvo in varstvo, ki jo ustanovi lokalni organ, tj. sodišče za družinske zadeve, pa je ugotovila, da sta otrok in posvojitelj medsebojno združljiva ter da obstajajo utemeljeni razlogi za prepričanje, da bo posvojitvev povzročila pristno starševsko vez. Otrok, ki je dopolnil 12 let, mora dati osebno soglasje za posvojitvev.

Oseba, ki želi posvojiti otroka, mora pri sodišču za družinske zadeve vložiti ustrezno vlogo. Sodišče za družinske zadeve zaradi ugotovitve primernosti za posvojitvev opravi preiskavo posvojiteljske družine v skladu s postopkom posvojitve. Otrok se lahko namesti v posvojiteljsko družino z odločbo sodišča za družinske zadeve.

V primerih in v skladu s postopki, določenimi z zakonom, je meddržavna posvojitvev mogoča v tuji državi, ki jo zavezuje Haaska konvencija z dne 29. maja 1993 o varstvu otrok in sodelovanju pri meddržavnih posvojitvah ter

Konvencija o otrokovih pravicah z dne 20. novembra 1989, s katero je Latvija sklenila dvostranski sporazum, ki opredeljuje posebnosti vzajemnega pravosodnega sodelovanja na področju posvojitve iz tujine. Meddržavna posvojitve v zvezi s tujo državo se lahko nadaljuje, ko je prejeta mnenje komisije za posvojitve iz tujine, ki ugotavlja, da je postopek meddržavne posvojitve v skladu z načeli varstva pravic otroka, določenimi v tem zakonu, in je v otrokovo korist.

■ Zadnja posodobitev: 19/08/2024

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezni nacionalni organi, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska komisija ne prevzema nobene odgovornosti za informacije ali podatke, ki jih vsebuje oziroma na katere se sklicuje ta dokument. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.